

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I 351-03/13-02/128

URBROJ: 517-06-2-1-1-15-18

Zagreb, 26. lipnja 2015.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju članka 84. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13 i 153/13) i odredbe točke 4. Priloga I. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, brojevi 64/08 i 67/09), a u vezi s člankom 33. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“ broj 61/14), povodom zahtjeva nositelja zahvata Končar – Obnovljivi izvori d.o.o., Fallerovo šetalište 22, Zagreb, radi procjene utjecaja na okoliš vjetroelektrane Rust, donosi

RJEŠENJE

- I. Namjeravani zahvat – vjetroelektrana Rust, nositelja zahvata Končar – Obnovljivi izvori d.o.o., Fallerovo šetalište 22, Zagreb, a temeljem Studije o utjecaju na okoliš koju je izradio ovlaštenik Hrvatski centar za čistiju proizvodnju iz Zagreba – prihvatljiv je za okoliš i ekološku mrežu uz primjenu mjera zaštite okoliša i mjera ublažavanja utjecaja na ciljeve očuvanja ekološke mreže (A) te uz program praćenja stanja okoliša i ekološke mreže (B) kako slijedi:**

A. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA I MJERE UBLAŽAVANJA UTJECAJA NA CILJEVE OČUVANJA EKOLOŠKE MREŽE

A.1. MJERE ZAŠTITE TIJEKOM PROJEKTIRANJA, PRIPREME I GRAĐENJA OPĆE MJERE

1. U okviru izrade Glavnog projekta izraditi elaborat u kojem će biti prikazan način na koji su u Glavni projekt ugrađene mjere zaštite okoliša i mjere ublažavanja štetnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže iz ovog Rješenja. Elaborat mora izraditi pravna osoba koja ima suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša – izradu studija o utjecaju zahvata na okoliš.

SASTAVNICE OKOLIŠA

Tlo

2. Projektom organizacije gradilišta odrediti mjesta za privremeno razvrstavanje i odlaganje iskopanog materijala te parkiralište za vozila i strojeve. Na parkiralištu poduzeti mjere zaštite od onečišćenja tla zauljenim tekućinama.

3. Spremnike s gorivom za potrebe gradilišta postaviti u prihvatne posude ili ih izvesti s dvostrukom stjenkom.
4. Materijal od iskopa iskoristiti za gradnju i sanacije koje se izvode u okviru zahvata.
5. Na pristupnim putovima, po potrebi na određenom razmaku ovisno o stanju na terenu, izvesti poprečne kanale za odvodnju vode radi smanjenja mogućnost erozije vodom.
6. Trafostanicu izvesti s nepropusnom uljnom jamom s dvostrukom stjenkom.

Staništa i flora

7. Zabranjeno je u vrtače, koliševke, dolce i sitaste ponore odlagati iskopani materijal i otpad.
8. Građevinske radove izvoditi u predviđenoj zoni zahvata uz ograničenje kretanja mehanizacije zbog što manjeg narušavanja morfologije staništa i očuvanja autohtone vegetacije.

Fauna/ciljevi očuvanja ekološke mreže

9. U slučaju otkrića speleološkog objekta (jama, špilja, ponor i dr.) odmah prekinuti sve radove na lokaciji i o istom bez odgađanja obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode pisanim putem te postupiti po rješenju nadležnog tijela.
10. U cilju zaštite ptica od sudara s lopaticama vjetroagregata tijekom dana, vršne dijelove lopatica obojiti crvenom/crnim bojom i/ili UV bojama kako bi lopatice bile što uočljivije, naročito grabljivicama.
11. U slučaju osvjetljavanja gradilišta koristiti svjetleća tijela žute ili crvene svjetlosti koja ne privlači kukce, s osvjetljenjem usmjerenim prema tlu.
12. U slučaju pronalaska gnijezda strogo zaštićenih vrsta ptica spriječiti svako namjerno uznemiravanje, posebno u vrijeme gniježdenja te namjerno uništavanje gnijezda, a o pronalasku (posebice ako se radi o gnijezdima ptica grabljivica) obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode. Ako je za nastavak radova nužno provesti neku od zabranjenih radnji sa strogo zaštićenim vrstama, ishoditi dopuštenje te postupiti po rješenju nadležnog tijela.
13. U slučaju pronalaska kolonije ili skloništa šišmiša spriječiti svako namjerno uznemiravanje ili rastjerivanje te oštećivanje ili uništavanje njihovog skloništa, a o nalazima obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode. Ako je za nastavak radova nužno provesti neku od zabranjenih radnji sa strogo zaštićenim vrstama, ishoditi dopuštenje te postupiti po rješenju nadležnog tijela.
14. Na lokaciji zahvata ne smiju se postavljati ograde, osim ograde oko trafostanice, kako bi svi prirodni koridori i migracijski putovi kopnene faune ostali slobodni.

Krajobraz

15. Pristupne putove i servisne površine projektirati da se što bolje prilagode postojećem terenu, uz izbjegavanje dubokih zasjeka i nasipa. Neizbježne pokose projektirati sa što manjim nagibom (obavezno manje od 1:1).
16. Pristupne putove projektirati u širini do 5 metara, u koridoru do 10 m.
17. U okviru izrade projektne dokumentacije (glavni/izvedbeni projekt) izraditi projekt krajobraznog uređenja cijele lokacije (projekt krajobraznog uređenja mora izraditi stručnjak krajobrazni arhitekt).
18. Biološku rekultivaciju izvoditi isključivo autohtonim biljnim vrstama.
19. Pristupne putove graditi kao makadamske ceste bez asfalta, osim na dijelu priključka na državnu cestu.
20. Lokacije gdje su strmiji nagibi i veća visinska razlika platoe vjetroagregata izvoditi terasiranim gabionskim zidovima ili suhozidnim podzidima (maksimalne visine 1 m) umjesto pokosa (odnosi se na VA02, VA19, VA21 i VA31).
21. Nakon završetka izvođenja građevinskih radova lokaciju zahvata urediti prema projektu krajobraznog uređenja.

22. Periodički provoditi kontrolu uređenja lokacije zahvata, tj. izvodi li se uređenje u skladu s rješenjima iz projekta krajobraznog uređenja.
23. Tijela vjetroagregata obojiti nereflektirajućim završnim premazom svijetlo sive boje.

Kulturna baština

24. Arheološke lokalitete, odnosno dva prapovijesna tumula potrebno je arheološki dokumentirati bez istraživanja, odnosno napraviti snimak postojećeg stanja prije početka radova i dostaviti nadležnom Konzervatorskom odjelu.
25. Provesti povremeni arheološki i konzervatorski nadzor tijekom obavljanja pripremnih i zemljanih radova te tijekom izvođenja gradnje vjetroagregata i prilaznih putova.
26. Stare putove (putovi prema zaseocima Kužnjak, Pištet i Bilušić) u što većoj mjeri sačuvati u svom izvornom obliku i trasi (omeđeni niskim suhozidima, dijelom kaldrmani).
27. Ni na koji način ne mijenjati te ostaviti slobodan pristup izvorištima, bunarima, naplavima (površine za sakupljanje kišnice), gustinama/čatrnjama, lokvama i pojilištima za stoku (Procip, Runjeva lokva, Česma, Zelene Plitvine, Pištet).
28. U slučaju nailaska na arheološke nalaze, prekinuti radove i zaštititi nalaze te o navedenom bez odgađanja obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel kako bi se poduzele odgovarajuće mjere zaštite nalaza i nalazišta.

OPTEREĆENJA OKOLIŠA

Buka

29. Građevinske radove izvoditi tijekom dnevnog razdoblja, a samo u izuzetnim slučajevima, ukoliko to zahtjeva tehnologija, tijekom noći.

Otpad

30. Organizirati odgovarajuću površinu na kojoj će se privremeno skladištiti nastali otpad na način da se spriječi privlačenje jedinki nekih vrsta zvijeri i drugih životinja te njegovo nekontrolirano raznošenje.
31. U slučaju istjecanja ulja u nepropusnu uljnu jamu, uzrok istjecanja ulja otkloniti, a isteklo ulje zbrinuti putem tvrtke ovlaštene za prikupljanje opasnog otpada.
32. Zbrinjavanje otpada redovito organizirati putem za to ovlaštenih tvrtki sukladno propisima iz područja gospodarenja otpadom.

A.2. MJERE ZAŠTITE TIJEKOM KORIŠTENJA

SASTAVNICE OKOLIŠA

Fauna/ciljevi očuvanja ekološke mreže

1. U cilju zaštite ptica od sudara s lopaticama vjetroagregata tijekom noći, koristiti minimalno osvjetljenje koje je propisano sukladno sigurnosti u zračnom prometu. Za noćno osvjetljenje vjetroagregata koristiti žuta ili crvena treperava svjetla s periodičnim paljenjem i gašenjem.
2. U cilju zaštite velikih zvijeri od uznemiravanja i stradavanja, postaviti rampe na izgrađene pristupne putove i to na takvom mjestu ili na takav način da se ne mogu zaobići vozilom.
3. Održavati funkcionalnost rampi kao sastavni dio održavanja vjetroelektrane.
4. U svrhu zaštite šišmiša od sudara s lopaticama vjetroagregata mjeru odgođene brzine pokretanja na brzinama vjetra iznad 8 m/s provoditi na svim vjetroagregatima. Mjeru odgođene brzine pokretanja vjetroagregata potrebno je provoditi u razdoblju nezanemarive aktivnosti šišmiša tj. u svim vremenskim intervalima za koje istovremeno vrijedi sljedeće:

- u razdoblju od 15. travnja do 15. studenoga (tj. u razdoblju kada šišmiši nisu u

- hibernaciji);
  - u razdoblju između jednog sata prije zalaska do jednog sata poslije izlaska Sunca (tj. u razdoblju kada su šišmiši aktivni);
  - vremenski uvjeti prikladni za aktivnost šišmiša (bez vertikalne oborine, temperatura zraka veća je od 10°C).
5. Pri brzinama vjetra manjim od minimalne proizvodne (tvornički određene ili propisane prethodnom mjerom), odnosno kada vjetroagregati nisu u mogućnosti proizvoditi energiju, na svim vjetroagregatima zakrenuti lopatice (smanjenjem kuta u odnosu na vjetar, tzv. „blade feathering“).

Kulturna baština

6. Omogućiti pristup postojećim lokalitetima kulturne baštine u cilju njihovog eventualnog istraživanja, dokumentiranja i slično.

OPTEREĆENJA OKOLIŠA

Buka

7. Vjetroagregate održavati prema uputama proizvođača kako pri radu ne bi došlo do povećane emisije buke.

Otpad

8. Zbrinjavanje otpada redovito organizirati putem za to ovlaštenih tvrtki sukladno propisima iz područja gospodarenja otpadom.

A.3. MJERE ZAŠTITE NAKON PRESTANKA KORIŠTENJA ZAHVATA

1. U slučaju demontaže, odnosno uklanjanja vjetroelektrane s lokacije, izraditi potrebnu dokumentaciju, uključujući projekt sanacije krajobraza sukladno tada važećim propisima i zatečenoj situaciji na lokaciji.
2. Prostor sanirati prema izrađenoj dokumentaciji.

B. PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA I EKOLOŠKE MREŽE S PLANOM PROVEDBE

BUKA

Nakon puštanja vjetroelektrane ili njenog dijela u rad, obaviti mjerenja buke na referentnim točkama uz najizloženije stambene kuće naselja Priorice, Čačijin Dolac i Krč (Balaića staje).

Mjerenje mora provoditi ovlaštena pravna osoba uz korištenje umjerene mjerne opreme.

Ovisno o utvrđenoj situaciji na terenu, ovlaštena osoba koja provodi mjerenja može odrediti i druge mjerne točke od onih koje su određene u Studiji o utjecaju na okoliš za VE Rust.

Tijekom daljnjeg korištenja mjerenje buke provoditi u vremenskim razmacima od po tri godine i dodatno pri instalaciji novih uređaja/opreme.

ORNITOFAUNA

Praćenje ornitofaune provoditi u razdoblju od minimalno dvije godine prateći dinamiku izgradnje i puštanje u pogon (uključujući i probni rad). Praćenje ornitofaune započeti nakon puštanja

vjetroelektrane ili njenog dijela u rad. Praćenjem ornitofaune mora biti obuhvaćeno cijelo područje zahvata na kojima su vjetroagregati u pogonu. Program praćenja ornitofaune sastoji se od sljedećeg:

I. Pretraživanje područja oko vjetroagregata i evidentiranje stradalih ptica

Na prvom obilasku terena provjeriti aktivnost lokalnih predatora te prema tome odrediti metodologiju evidentiranja stradalih ptica.

Pri svakom obilasku potrebno je pregledati područje oko vjetroagregata, u radijusu od 80 m, ukoliko je to moguće i evidentirati stradale ptice. Za svaki nalaz zabilježiti točan položaj stradale ptice, starost i spol i sve uočene ozljede. Ukoliko se dio područja ne može pregledati, procijeniti koliki dio područja je pregledan.

U skladu s člankom 154. *Zakona o zaštiti prirode* („Narodne novine“, broj 80/13) provoditelj monitoringa dužan je, u roku 24 sata, prijaviti Državnom zavodu za zaštitu prirode usmrćene i ozlijeđene strogo zaštićene ptice.

II. Praćenje eventualnog utjecaja na zajednice manjih ptica i pjevica putem transektata

Motrenje lokalne zajednice ptica gnjezdarica izvesti po istim trasama i istim metodama kako je to učinjeno tijekom istraživanja nultog stanja. Svaki transekt obaviti najmanje dva puta, i to prvi sredinom travnja (od 10. do 20. travnja) i drugi sredinom svibnja (od 10. do 20. svibnja). Transekte obaviti po stabilnom vremenu, bez oborina i jačeg vjetera. Ukoliko se tijekom izvođenja transektata vrijeme pokvari, cijeli transekt ponoviti drugi dan, opet u jutarnjim satima.

Rezultate transektata usporediti s rezultatima transektata provedenih tijekom istraživanja nultog stanja i utvrditi postoje li bitne razlike. U slučaju odstupanja rezultata od rezultata dobivenih za potrebe Studije o utjecaju na okoliš, o istom obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode.

III. Praćenje preletničkih i zimujućih populacija ptica

Praćenje preletničkih i zimujućih populacija ptica obavljati tijekom cijele godine što znači da se, sukladno godišnjem ciklusu ptica, mora rasporediti minimalno deset terenskih istraživanja kako bi bili obuhvaćeni jesenja i proljetna migracija, gniježđenje i poslijegnježdeća disperzija te zimovanje.

Svaki prelet ucrtavati na mapi s ucrtanim promjerom rotora. Podaci koje je potrebno uzeti u obzir su visina i brzina preleta, način leta te da li ptica leti pravocrtno ili kruži, da li ptica izbjegava elisu rotora ili ne, da li odustaje od preleta ili ne i sl.

Svaki terenski izlazak mora biti najmanje trodnevni, a mora uključivati i noćne vrste ptica. Tijekom tih istraživanja, u jutarnjim satima, provesti transekt u dužini od najmanje dva kilometra. Nakon transektata pregledati sva područja kroz koja nije prošao transekt. Tijekom noći utvrditi prisutnost noćnih vrsta.

IV. Promatranje ponašanja ptica odnosno njihove aktivnosti u blizini svakog pojedinog vjetroagregata

Ponašanja ptica odnosno njihovu aktivnosti bilježiti najmanje jedan sat po vjetroagregatu mjesečno, raspoređeno pravilno tijekom godine tako da se obuhvati cjelogodišnji ciklus. Za svaku opaženu pticu (krugu od 50 m od vjetroagregata za manje ptice, a u krugu od 250 m za grabljivice) bilježi se vrsta, broj primjeraka i ponašanje (leti, stoji, jedri, hoda, lovi i sl.). U slučaju leta, odrediti položaj i smjer leta, udaljenost od vjetroagregata te visinu u odnosu na vjetroagregat (ispod nivoa elisa, u radijusu elisa, na rubu dohvata elisa, iznad ili ispod vrha elise, visoko iznad elise i sl.).

Ukoliko rezultati praćenja ornitofaune odstupaju od utjecaja utvrđenih u postupku procjene utjecaja na okoliš, u dogovoru sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za poslove zaštite prirode uskladiti režim rada: prilagođavanje i/ili ograničavanje rada vjetroagregata u vrijeme najveće aktivnosti, osobito za vrijeme proljetnih i jesenskih migracija, kao i dnevnih migracija prema lovnom staništu.

Rezultate i analizu svih aktivnosti praćenja ornitofaune dostaviti središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode, na kraju svake godine praćenja – najkasnije mjesec dana od završetka praćenja, uz obaveznu procjenu potrebe, odnosno prijedloga dodatnih zaštitnih mjera.

U ovisnosti o rezultatima, u završnom dvogodišnjem izvještaju, procijeniti postoji li potreba za daljnjim praćenjem ornitofaune te, ukoliko postoji, dati prijedlog potrebnih aktivnosti.

Mišljenje o potrebi primjene dodatnih zaštitnih mjera te potrebi nastavka praćenja ornitofaune donosi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode.

FAUNA ŠIŠMIŠA

Praćenje šišmiša provoditi u razdoblju od minimalno dvije godine nakon izgradnje, prateći dinamiku izgradnje i puštanje u pogon (uključujući i probni rad). Praćenje šišmiša započeti nakon puštanja vjetroelektrane ili njenog dijela u rad i provoditi u razdoblju od 1. travnja do 1. prosinca, s najmanje četiri terenska dana mjesečno u razdobljima kada nema vjetra i oborine.

Praćenjem šišmiša mora biti obuhvaćeno područje zahvata na kojima su vjetroagregati u pogonu, i ono se sastoji od sljedećeg:

Praćenjem faune šišmiša obuhvatiti sljedeće.

1. Praćenje ometanja/gubitka skloništa i staništa – utvrditi promjene u sastavu i brojnosti vrsta šišmiša prisutnih na području zahvata te promjene u ponašanju i/ili aktivnosti šišmiša, a osobito u odnosu na novonastale pristupne putove.
2. Praćenje migracija – vizualno promatranje uz pomoć ultrazvučnog detektora započeti u kasnijim popodnevnim satima, od sumraka nastaviti praćenje ultrazvučnim detektorom tijekom cijele noći. Moguće je koristiti i telemetrijsko praćenje i druge odgovarajuće metode.
3. Redovito praćenje stanja kolonija u Vodenoj jami te jami Suhi Rumin.

Utvrđivanje smrtnosti šišmiša u radijusu jednakom visini vjetroagregata, a svakako ne manjem od 70 m oko pojedinog vjetroagregata na način da se pretraži područje ispod svakog vjetroagregata – kombinirati s praćenjem aktivnosti šišmiša pomoću ultrazvučnog detektora koje treba provesti u noći prije pretraživanja na području VA.

U slučaju pronalaska stradale jedinice šišmiša zabilježiti datum nalaza stradale jedinice, vrstu, spol i dob šišmiša, GPS poziciju svake stradale jedinice, broj vjetroagregata, položaj i udaljenost u odnosu na okolne vjetroagregate, stanje trupla i tip ozljede. Potrebno je u noći praćenja aktivnosti bilježiti podatke o brzini vjetra, oborinama, temperaturi i relativnoj vlazi zraka.

U slučaju da se utvrdi smrtnost šišmiša, nositelj zahvata dužan je odmah obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode i provesti mjere zaštite u cilju sprečavanja daljnjeg stradavanja, uključujući i dodatno prilagođavanje i/ili ograničavanje rada vjetroagregata.

Rezultate i analizu svih aktivnosti praćenja faune šišmiša bilježiti i dostaviti središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode, na kraju svake godine praćenja – najkasnije mjesec dana od završetka praćenja, uz obaveznu procjenu potrebe, odnosno prijedlog dodatnih zaštitnih mjera.

U skladu s člankom 154. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13) provoditelj monitoringa dužan je, u roku 24 sata, prijaviti Državnom zavodu za zaštitu prirode usmrćene i ozlijeđene strogo zaštićene životinje.

U ovisnosti o rezultatima, u završnom izvještaju, procijeniti postoji li potreba za daljnjim praćenjem faune šišmiša te, ukoliko postoji, dati prijedlog potrebnih aktivnosti.

Mišljenje o potrebi primjene dodatnih zaštitnih mjera te potrebi nastavka praćenja faune šišmiša donosi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode.

VELIKE ZVIJERI

Pratiti velike zvijeri (medvjed, vuk) metodama foto-zamki i to: prije početka radova, tijekom izvođenja radova te tijekom korištenja.

Praćenje treba započeti najmanje šest mjeseci prije početka radova i obuhvatiti ključna razdoblja aktivnosti velikih zvijeri te provoditi tijekom izvođenja radova i najmanje dvije godine po završetku radova, odnosno tijekom korištenja.

Metodologija praćenja velikih zvijeri treba slijediti pravila struke i međunarodnu praksu, odnosno nacionalne smjernice koje se objavljuju na internetskim stranicama središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode

Rezultate i analizu svih aktivnosti praćenja velikih zvijeri dostaviti središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode, na kraju svake godine praćenja – najkasnije mjesec dana od završetka praćenja.

U ovisnosti o rezultatima, u završnom dvogodišnjem izvještaju, procijeniti postoji li potreba za daljnjim praćenjem velikih zvijeri te, ukoliko postoji, dati prijedlog potrebnih aktivnosti.

Mišljenje o potrebi nastavka praćenja faune velikih zvijeri donosi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode.

EKOLOŠKA MREŽA

Programom praćenja ptica, šišmiša i velikih zvijeri obuhvatiti i praćenje ciljnih vrsta.

- II. Nositelj zahvata, Končar – Obnovljivi izvori d.o.o., Fallerovo šetalište 22, Zagreb, dužan je osigurati provedbu mjera (A) i praćenje stanja okoliša (B) iz točke I. ove izreke kako je to određeno ovim rješenjem.**
- III. Rezultate praćenja stanja okoliša nositelj zahvata, Končar – Obnovljivi izvori d.o.o., Fallerovo šetalište 22, Zagreb, dužan je dostavljati Agenciji za zaštitu okoliša na propisani način i u propisanim rokovima sukladno posebnom propisu kojim je uređena dostava podataka u informacijski sustav.**
- IV. Nositelj zahvata, Končar – Obnovljivi izvori d.o.o., Fallerovo šetalište 22, Zagreb, podmiruje sve troškove u postupku procjene utjecaja na okoliš zahvata iz točke I. izreke ovoga rješenja.**
- V. Ovo rješenje prestaje važiti ako se u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu. Važenje ovog Rješenja, na zahtjev nositelja zahvata Končar – Obnovljivi izvori d.o.o., Fallerovo šetalište 22, Zagreb, može se jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni ovim Rješenjem.**
- VI. Ovo rješenje objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva.**
- VII. Sastavni dio ovog rješenja je grafički prilog:**
  - Situacijska karta u mjerilu 1 : 25000

Obrazloženje

Nositelj zahvata, Končar – Obnovljivi izvori d.o.o., Fallerovo šetalište 22, Zagreb, podnio je Ministarstvu zaštite okoliša i prirode (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) 3. prosinca 2013. zahtjev za procjenu utjecaja na okoliš vjetroelektrane Rust.

U zahtjevu su navedeni svi podaci i priloženi svi dokumenti i dokazi sukladno odredbama članka 80. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13 i 153/13), kao što su:

- Mišljenje Uprave za prostorno uređenje Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja o usklađenosti zahvata s dokumentima prostornog uređenja (KLASA: 350-02/13-02/49, URBROJ: 531-05-01-13-2 od 25. rujna 2013.).
- Mišljenje da je za planirani zahvat potrebno provesti Glavnu ocjenu s ocjenom drugih pogodnih mogućnosti (KLASA: 612-07/13-61/77, URBROJ: 517-07-1-1-2-13-4) izdala je 26. kolovoza 2013. Uprava za zaštitu prirode Ministarstva zaštite okoliša i prirode.
- Studiju o utjecaju na okoliš (u daljnjem tekstu: Studija) koja je priložena uz zahtjev izradio je ovlaštenik Hrvatski centar za čistiju proizvodnju iz Zagreba, u prosincu 2013. (broj dokumenta: 410-13-25/55, voditeljica izrade studije: univ.spec.oeconing. Morana Belamarić Šaravanja, dipl.ing.biolo.) koji ima ovlaštenje Ministarstva (KLASA: UP/I 351-02/11-08/146; URBROJ: 517-06-2-1-1-12-4 od 29. svibnja 2012).

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka procjene utjecaja na okoliš, sukladno članku 8. stavku 3. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, brojevi 64/08 i 67/09, u daljnjem tekstu: Uredba) i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), na internetskim stanicama Ministarstva objavljena je 20. prosinca 2013. informacija o zahtjevu za provedbu postupka (KLASA: UP/I 351-03/13-02/128, URBROJ: 517-06-2-1-1-13-2).

Tijekom postupka po predmetnom zahtjevu, dopisom od 14. siječnja 2014. (UR.Br: 1-14-5) Ministarstvu se obratila Udruga za biološka istraživanja – BIOM (u daljnjem tekstu: Udruga) sa zahtjevom za priznavanjem svojstva stranke za sudjelovanje u upravnom postupku. S obzirom da u ovom upravnom postupku Udruga ne štiti svoja vlastita prava ili pravne interese, a isto tako da se u ovom postupku ne rješava o pravima ili obvezama kojih bi Udruga mogla biti nositelj, a sve pored utvrđene činjenice da predmetna udruga već na temelju Zakona o zaštiti okoliša ima status osobe zainteresirane javnosti u postupku procjene utjecaja na okoliš i sukladno tome pravo u tome statusu sudjelovati u tom postupku, ocijenjeno je da se navedenoj Udruzi ne prizna svojstvo stranke u ovom upravnom postupku u smislu odredbe članka 4. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09). S tim u svezi Ministarstvo je 27. siječnja 2014. donijelo rješenje kojim se odbija zahtjev Udruge za priznavanjem statusa stranke u upravnom postupku (KLASA: UP/I 351-03/13-02/128, URBROJ: 517-06-2-1-1-14-6).

Radi sudjelovanja u predmetnom postupku, slijedom odredbe članka 87. stavka 1., 4. i 5. Zakona, Odlukom (KLASA: UP/I 351-03/13-02/128, URBROJ: 517-06-2-1-1-14-3) od 8. siječnja 2014. imenovano je Savjetodavno stručno povjerenstvo (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Povjerenstvo je održalo tri sjednice. Na prvoj sjednici održanoj 1. i 2. travnja 2014. u Sinju i Zagrebu, Povjerenstvo je obavilo očevid na lokaciji gdje se namjerava obaviti zahvat te dalo primjedbe na Studiju. Povjerenstvo je nakon rasprave procijenilo da Studija, u bitnom, sadrži elemente za donošenje ocjene o prihvatljivosti zahvata, ali da ju u nekim dijelovima treba ispraviti i dopuniti prema uputi Povjerenstva. Na drugoj sjednici održanoj 12. studenoga 2014. u Zagrebu Povjerenstvo je nakon uvida u ispravke/dorade Studije održalo raspravu o prezentiranim izmjenama, te je u nastavku predložilo da se Studija uputi na javni uvid i javnu raspravu.

Ministarstvo je nakon dorade Studije, 29. siječnja 2015. donijelo Odluku o upućivanju Studije na javnu raspravu (KLASA: UP/I 351-03/13-02/128; URBROJ: 517-06-2-1-1-15-12). Zamolbom za pravnu pomoć koordinacija (osiguranje i provedba) javne rasprave (KLASA: UP/I 351-03/13-02/128; URBROJ: 517-06-2-1-1-15-13) povjerena je Upravnom odjelu za graditeljstvo, komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša Splitsko-dalmatinske županije. Javna rasprava o Studiji radi sudjelovanja javnosti i zainteresirane javnosti u postupku odlučivanja o predmetnom zahtjevu sukladno odredbama članka 162. stavka 2. Zakona održana je u razdoblju od 11. veljače do 13. ožujka 2015. Javno izlaganje je održano 6. ožujka 2015. u prostorijama Grada Sinja. Prema Izvješću o održanoj javnoj raspravi (KLASA: 351-01/15-01/64, URBROJ: 2181/1-10-15-5 od 19. ožujka 2015., KLASA: 351-01/15-01/64, URBROJ: 2181/1-10-15-6 od 20. ožujka 2015. i KLASA: 351-01/15-01/64, URBROJ: 2181/1-10-15-7 od 23. ožujka 2015.) tijekom javnog uvida pristigle su primjedbe, mišljenja i prijedlozi javnosti i zainteresirane javnosti: Hrvatsko herpetološko društvo – Hyla i Udruga BIOM – područni ured Sinj. Na adresu Ministarstva pristigla je primjedba Ornitološkog društva „Naše ptice“ iz Bosne i Hercegovine. U knjigu primjedbi koja je bila izložena uz dokumentaciju u Gradu Sinju nije upisana niti jedna primjedba, mišljenje ili prijedlog. Primjedbe su se, u bitnom, odnosile na izostanak sagledavanja utjecaja vjetroelektrane na herpetofaunu tj. konkretno na vrstu oštroglava gušterica; utjecaj vjetroelektrane na vrstu dinarski voluhar; nedostaci u provođenju istraživanja ornitofaune, posebice vrste ždral te eventualni prekogranični utjecaj.

Povjerenstvo je na trećoj sjednici održanoj, 21. svibnja 2015. u Zagrebu razmotrilo izvješće o provedenoj javnoj raspravi i izložene primjedbe javnosti i zainteresirane javnosti te očitovanje nositelja zahvata koje je dao putem izrađivača Studije – ovlaštenika. Slijedom svega razmotrenog, Povjerenstvo je u skladu s člankom 15. i 17. Uredbe donijelo Mišljenje o prihvatljivosti zahvata kojim je ocijenilo predmetni zahvat prihvatljivim za okoliš i ekološku mrežu i predložilo mjere zaštite okoliša i mjere ublažavanja utjecaja na ciljeve očuvanja ekološke mreže i program praćenja stanja okoliša i ekološke mreže.

Prihvatljivost zahvata obrazložena je sljedećim razlozima:

Zahvat je vjetroelektrana Rust instalirane snage do 120 MW i planira se na području Grada Sinja (Splitsko-dalmatinska županija), na obroncima planine Kamešnice, uz granicu s Bosnom i Hercegovinom.

Zahvat VE Rust obuhvaća sljedeće:

- 48 vjetroagregata nazivne snage oko 2,5 MW s pripadajućim transformatorskim stanicama (TS NN/SN) uz vjetroagregate;
- 48 operativnih platoa vjetroagregata za temeljenje i tehničke potrebe (dimenzija oko 70 m x 35 m);
- servisne ceste (pristupni putovi) na lokaciji vjetroelektrane za pristup do svakog vjetroagregata;
- pristupna prometnica do državne ceste D219 na lokaciji Knežice;
- interna srednjenaponska i telekomunikacijska kabelska mreža za međusobno povezivanje vjetroagregata sa spojem na TS x/110 kV;

građevina TS x/110 kV Rust

- ograđena transformatorska stanica TS x/110 kV Rust na posebnoj građevinskoj čestici, s vanjskim visokonaponskim postrojenjem, pogonskim objektom te priključkom na elektroenergetsku prijenosnu mrežu.

Lokacija zahvata se nalazi unutar „površine za ispitivanje lokacija vjetroelektrana“ prostorno planske zone Bili brig-Vaganj određene Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije („Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije“, brojevi 1/2003, 8/2004, 5/2005, 5/2006, 13/2007 i 9/2013) kako je prikazano u grafičkom dijelu Plana, kartografski prikaz 2. „INFRASTRUKTURNI SUSTAVI“, 2.2. ENERGETSKI SUSTAVI kao „potencijalna lokacija za vjetroelektrane“ što je, u istom obuhvatu, određeno i Prostornim planom uređenja Grada Sinja („Službeni glasnik Grada Sinja br. 2/06 i 8/14).

Do trajnog gubitka **vegetacijskog pokrova** doći će na površinama koje su predviđene za izgradnju vjetroagregata, servisnih (radnih) površina i pristupnih puteva (postojeće trase oko 2 km, novoplanirane oko 25 km), dok je privremeni gubitak vezan za radni pojas koji se koristi tijekom radova na izgradnji.

Prema izračunima, šire područje planiranog zahvata obuhvaća oko 1.135 ha, od čega najveći dio površine, oko 1.044 ha (92%), zauzimaju primorske, termofilne šume i šikare hrasta medunca (NKS kôd E.3.5.). Oko 68 ha (6%) je pod submediteranskim i epimediteranskim suhim travnjacima/dračicama (NKS kôd C.3.5./D.3.1.). Samo 2% površine, odnosno oko 22,7 ha predstavlja stanišni tip Mozaici kultiviranih površina (NKS kôd I.2.1.).

Procjena je sljedeća: zauzet će se površine od oko 26 ha suhих travnjaka stanišnog tipa NKS kod C.3.5. i primorskih šuma stanišnog tipa NKS kod E.3.5. koji ne predstavljaju ciljna staništa područja ekološke mreže unutar kojeg se planira zahvat.

Utjecaj na **šišmiše** procijenjen je na temelju rezultata istraživanja provedenog na lokaciji zahvata, uz korištenje baze podataka koja se sastoji od literaturnih podataka od 1956. godine do danas te podataka terenskih istraživanja provedenih u okviru drugih projekata, u razdoblju 2006. godine do 2011. godine.

U ovisnosti o željenim ciljevima istraživanja, poznatosti populacija šišmiša na istraživanom području, uzimajući u obzir Smjernice za izradu studija utjecaja na okoliš za zahvate vjetroelektrana“ (Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, APO d.o.o., listopad 2010.), izabrane su metode istraživanja koje daju najpotpuniju sliku o prisutnim vrstama šišmiša. Provedbom terenskih istraživanja, korištene su dvije metode: metoda transeкта bat-detektorom (period od svibnja 2012. do ožujka 2013. godine) i metoda kontinuiranog snimanja aktivnosti šišmiša – Batcorder na tri lokacije VE Rust (razdoblje srpanj, listopad, studeni 2012.), Vodene jame (razdoblje svibanj, srpanj, listopad 2012. te ožujak i travanj 2013.), jama Suhi Rumin (razdoblje lipnja 2012.).

Ukupno je tijekom istraživanja, metodom transeкта bat-detektorom, zabilježeno četiri vrste šišmiša primorski šišmiš (*Hypsugo savii*), bjelorubi šišmiš (*Pipistrellus kuhlii*), dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*), kasni noćnjak (*Eptesicus serotinus*) i tri skupine: *Myotis* sp., *Pipistrellus* sp. i *Nyctalus* sp. Transektima su vrste *H. savii* i *P. kuhlii* zabilježene tijekom svih istraživanih mjeseci te ih možemo smatrati rezidentima. Vrsta *M. schreibersii* transektima je zabilježena tijekom srpnja, kolovoza i rujna, dok je skupina *Myotis* sp. (u koju ulaze i vrste iz skloništa Vodena jama i Suhi Rumin) zabilježena kontinuirano od lipnja do rujna.

Od važnih područja za šišmiše najbliža je Vodena jama kao važno područje za Blazijevog potkovnjaka (*Rhinolophus blasii*) te za migraciju dugokrilog pršnjaka (*Miniopterus schreibersii*) i dugonogog šišmiša (*Myotis capaccinii*) te za zimovanje južnog potkovnjaka (*Rhinolophus euryale*). Od lokacije zahvata lokalitet je udaljen oko 2 kilometra, a svi vjetroagregati predviđeni su unutar radijusa zone zaštite oko same jame.

Jama Suhi Rumin (dio špiljskog sustava Crvenkuša-Tamnica) važno je područje za razmnožavanje velikog potkovnjaka (*Rhinolophus ferrumequinum*), riđeg šišmiša (*Myotis emarginatus*) i dugonogog šišmiša (*Myotis capaccinii*). Udaljena je oko 4 kilometra od lokacije Rust, a 26 od 48 predviđenih vjetroagregata planirano je unutar radijusa zone zaštite oko same jame.

Prema rezultatima terenskih istraživanja procijenjen je utjecaj na zabilježene vrste šišmiša kroz direktno stradavanje i gubitak staništa. S ciljem predostrožnosti bit će primijenjena mjera ublažavanja koja uključuje reguliranje rada vjetroagregata (odgođeno pokretanje vjetroagregata).

Utjecaj na **ornitofaunu** procijenjen je na temelju rezultata terenskih istraživanja provedenih u razdoblju lipanj 2012 – svibanj 2013. Provedenim terenskim istraživanjem na lokaciji Rust obuhvaćen je cjelokupni prostor predviđen za postavljanje vjetroagregata (uže područje zahvata), kao i područje od minimalno 1.500 m od planiranih vjetroagregata (šire područje zahvata). Za osjetljive vrste s velikim prostorom pokretljivosti, istraživanjem je obuhvaćen i širi krug od oko 10 km od granice obuhvata zahvata. Istraživanjem su obuhvaćene sve sezone tijekom godine, odnosno cijeli godišnji ciklus ptica; jesenska i proljetna selidba, gniježđenje i poslijegniježdeće disperzije te zimovanje.

Na istraživanoj plohi je, tijekom istraživanja, zabilježeno 95 vrsta ptica od kojih je njih 69 strogo zaštićeno (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama, NN broj 144/13).

U zoni zahvata, kao i na širem području, posebna je pažnja posvećena praćenju smjera i visine preleta grabljivica i sovki kao vrsta koje su zbog svojih životnih aktivnosti i velikih životnih prostora neposredno najviše izložene nepovoljnim utjecajima i potencijalno više stradavaju u eventualnim izravnim sudarima s vjetroagregatima. Tijekom terenskih istraživanja na lokaciji Rust zabilježeno je 11 vrsta grabljivica, a u aktivnom korištenju zone Rust zabilježene su tri vrste: kobac, škanjac i vjetruša. Pojedinačne jedinke ovih vrsta opažane su u kliznom prelijetanju zone zahvata ili u kruženju na različitim visinama, u pretraživanju šireg prostora.

Ostale grabljivice su povremeno uočavane izvan predmetne zone, na okolnim područjima u niskim ili visokim letovima prilikom pretraživanja livadnih prostora za hranom, dizanjem u zrak hvatanjem termala, prelijetanjima u druga područja. Pojedinačne jedinke crne lunje, eje močvarice, eje strnjarice promatrane su tijekom dnevnih preleta iznad livadnih područja Hrvatačkog, Vrličkog i Suhog polja. U niskom su preletu pretraživale širokih livadne prostore ovih područja. Izvan zone zahvata uz livadne prostore promatrani su mali sokol, sivi sokol i sokol lastavičar koji su letjeli na visinama 50 – 150 metara.

Tijekom provedenog istraživanja, nije opaženo da pojedine vrste više borave u zoni zahvata u odnosu na susjedna područja. Također, u zoni zahvata nisu zabilježeni lokaliteti s povećanim zadržavanjem i/ili preletom ptica, odnosno tzv. „uska grla“.

Na širem području zahvata bilježeni su preleti ždralova. Prema uočenim preletima procijenjeno je da, s obzirom da su zbog konfiguracije terena planirani vjetroagregati pretežito „uvučeni“ u reljef, a jata ždralova uglavnom prelijeću na visinama višim od dohvata lopatica vjetroagregata, neće biti direktno značajno utjecani zahvatom.

Tijekom izgradnje, u skladu s dinamikom građenja, utjecaj na **faunu** vezan je za gubitak staništa. Time se utječe na smanjenje površina koje su životinjama prikladne za hranjenje, reprodukciju, ili lov, odnosno na smanjenje njihovog areala.

Na osnovi dostupnih podataka o fauni razvidno je da na području zahvata nisu zabilježene vrste ili zajednice malih sisavaca, vodozemaca i gmazova koje su osobite samo za ovo područje, nego su dio faune rasprostranjene i na drugim dijelovima šireg prostora te se ne očekuje značajan utjecaj na njihove populacije.

Utjecaj zahvata na **krajobraz** ocijenjen je u odnosu na utjecaj na fizičku strukturu krajobraza i vizualni utjecaj. Do utjecaja na fizičku strukturu krajobraza dolazi uslijed izgradnje zbog uklanjanja površinskog pokrova i promjene prirodne morfologije terena. Prilikom izgradnje putova, operativnih platoa i vjetroagregata i transformatorske stanice doći će do promjene prirodnog reljefa stoga su u cilju ublažavanja utjecaja određene mjere zaštite.

U širem području obuhvata, skupina vizualno izloženih vjetroagregata predstavljat će prepoznatljiv akcent u prostoru. Uzmemo li u obzir i veličinu zahvata te potencijalne kumulativne utjecaje nakon izgradnje predviđenih vjetroagregata, procjenjuje se da je utjecaj umjeren.

Utjecaj na **kulturno-povijesnu baštinu** procijenjen je na temelju postojećih podataka iz evidencije službe zaštite kulturne baštine, postojećih prostorno-planskih dokumenata, oskudne raspoložive literature te najviše na osnovu terenskih obilazaka. Na temelju rezultata istraživanja prepoznate su dvije lokacije – dva prapovijesna tumula za koje su određene mjere zaštite koje obuhvaćaju izradu arheološke dokumentacije bez istraživanja (snimak postojećeg stanja) s obzirom da su, od najbližeg vjetroagregata, udaljeni oko 350 do 450 m.

Prema Uredbi o ekološkoj mreži („Narodne novine“, broj 124/13) lokacija zahvata se nalazi unutar područja **ekološke mreže**:

- Područje očuvanja značajno za ptice (POP) HR1000028 Dinara
- Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) HR5000028 Dinara.

Zahvat se planira na oko 2,4% područja POP HR1000028 Dinara i 2,4% POVS HR5000028 Dinara.

U neposrednoj blizini lokacije zahvata nalazi se **POP HR1000029 Cetina** (sa zapadne strane se nadovezuje na POP HR1000028 Dinara) i **POVS HR2001313 Srednji tok Cetine s Hrvatačkim i Sinjskim poljem** (nalazi se unutar područja POP HR1000029 Cetina).

Na temelju procijenjenih predvidljivih utjecaja zahvata na ciljne vrste i cjelovitost područja ekološke mreže daju se zaključci kako slijedi:

- Aktivnosti tijekom građenja mogu utjecati na vrste ptica gnjezdarica koje se zbog gniježđenja ili potrage za hranom zadržavaju na tlu, a koje su istaknute kao ciljne vrste POP HR1000028 Dinara i HR1000029 Cetina. S obzirom na to da su utjecaji lokalnog karaktera i vremenski su ograničenog trajanja ne procjenjuju se kao značajni.
- Procjenjuje se da tijekom korištenja neće biti značajnog negativnog utjecaja na vrste grabljivica koje su ciljne vrste POP HR1000028 Dinara i HR1000029 Cetina. Prelet surog orla zabilježen je 2. srpnja 2012. godine na visinama 150 – 200 metara iznad susjednog Vrdova. Tijekom prethodnih istraživanja neredovito je opažan, također, iznad Vrdova. Međutim, tijekom jednogodišnjeg terenskog istraživanja suri orao nije koristio neposredni zračni prostor predmetne zone zahvata, čiju površinu najvjerojatnije aktivno ne koristi kao lovište niti kao gnjezdilište. Njegovi su preleti opažani izvan područja zahvata. Nije bilo rizičnih preleta te nije koristio neposredni zračni prostor zone zahvata. Eja strnjarica je pojedinačno i neredovito opažana tijekom listopada i studenog te u veljači i ožujku. Sivi sokol je gnjezdarica stanarica šire okolice, a rijetko zalazi na neposredni prostor lokacije. Zmijar je preletnica i gnjezdarica širokog okolnog prostora. Pojedinačni primjerci neredovito su opažani od sredine svibnja do rujna (27. lipnja, 16. srpnja, 09. kolovoza) u nadlijetanju kamenjarskih prostora između sela Bajagići i Bitelić, izvan zone zahvata. Vrsta nije zabilježena u aktivnom korištenju zone zahvata jer zona nije dovoljno pogodna kao njegovo gnjezdište, ali postoji mogućnost da povremeno i neredovito koristi ovaj prostor kao lovište.
- Do potencijalnog utjecaja, zbog širokog areala kretanja, može doći na vrste šišmiša koji su istaknuti kao ciljne vrste POVS HR5000028 Dinara i HR2001313 Srednji tok Cetine s Hrvatačkim i Sinjskim poljem te je potrebno provoditi mjeru ublažavanja (odgođena brzina pokretanja vjetroagregata). Kompleks vrsta *M. myotis*/*M. blythii* koje nije moguće međusobno razlikovati pomoću eholokacijskih signala, podaci dobiveni lovom mrežama kod Vodene jame govore u prilog tezi da se najvjerojatnije radi o manjoj porodiljnoj koloniji koja povremeno koristi područje zahvata kao lovno stanište i tu postoji mogućnost negativnog utjecaja kroz gubitak staništa. Za vrstu južni potkovnjak su zabilježeni pojedinačni preleti na temelju čega procjenjujemo da neće biti značajnog negativnog utjecaja. Oštrouhi šišmiš nije zabilježen na lokaciji zahvata, kao ni na lokacijama Vodena jama/Suhi Rumin stoga procjenjuje se da neće biti značajnog negativnog utjecaja. S obzirom na to da su na lokaciji zahvata zabilježeni samo pojedinačni preleti vrste veliki potkovnjak procjenjuje se da je i mogućnost negativnog utjecaja kroz gubitak staništa minimalna. Vrsta mali potkovnjak nije zabilježena na lokaciji zahvata, a pojedinačni primjerci koriste podzemna skloništa, procjenjujemo da neće biti značajnog negativnog utjecaja. Porodiljna kolonija vrste Blazijev potkovnjak u Vodenoj jami mogla bi, izgradnjom zahvata, ostati potencijalno bez dijela lovnog staništa, ali to s obzirom na veličinu kolonije ne bi trebalo negativno utjecati na populaciju u Vodenoj jami. Za vrstu južni potkovnjak zabilježeni su pojedinačni preleti na temelju čega procjenjujemo da neće biti značajnog negativnog utjecaja. Dugokrili pršnjak je rezidentna vrsta na lokaciji zahvata, a najvjerojatnije osim migracije u Vodenoj jami postoji i porodiljna kolonija koja izgradnjom zahvata može biti negativno utjecana i to prvenstveno kroz gubitak lovnog staništa. Dugonogi šišmiš je ekologijom usko vezan za vodena staništa te na širem području koristi samo skloništa u porodiljnom i migracijskom periodu iz kojih na lov odlazi u smjeru suprotnom od planirane vjetroelektrane. Preleti zabilježeni batcorderom, u studenom, na lokaciji zahvata, upućuju na moguću migraciju preko područja planirane vjetroelektrane. Tijekom istraživanja, vrsta riđi

šišmiš nije zabilježena na lokaciji zahvata, već je zabilježena u travnju, svibnju, srpnju i studenom 2012. na lokaciji Vodena jama, a na lokaciji Suhi Rumin u lipnju iste godine.

- Utjecaji na velike zvijeri (vuk i medvjed) koje su ciljane vrste POVS HR5000028 Dinara procijenjeni su kroz: gubitak dijela površine prisutnih tipova staništa, fragmentaciju staništa pristupnim putovima i njihovo neovlašteno korištenje, uznemiravanje bukom građevinskih strojeva/mehanizacije tijekom građenja, uznemiravanje bukom vjetroagregata nakon puštanja zahvata u rad te smanjenje brojnosti krupnih i sitnih sisavaca (plijen krupnih predatora). Procjenjuje se da zahvat neće imati značajan negativan utjecaj na razini populacija vuka i medvjeda na području ekološke mreže i u Republici Hrvatskoj, uz provedbu mjera ublažavanja utjecaja zahvata na ekološku mrežu.
- Procjenjuje se da zahvat neće imati utjecaja na ostale ciljane vrste (jedan sisavac, dvije vrste gmaza, četiri kukca i osam stanišnih tipova) POVS HR5000028 Dinara.
- Procjenjuje se da zahvat neće imati utjecaja na ostale ciljane vrste (dvije vrste raka, tri vrste riba, jednu biljnu vrstu i četiri stanišna tipa) POVS HR2001313 Srednji tok Cetine s Hrvatačkim i Sinjskim poljem.
- Analizom skupnih utjecaja, procijenjeno je da zahvat neće značajno doprinijeti kumulativnom negativnom utjecaju na ciljane vrste i cjelovitost područja ekološke mreže, uz provedbu predloženih mjera ublažavanja samostalnih utjecaja i programa praćenja ciljnih vrsta.

Utjecaj povećanja razine **buke** vezan za fazu gradnje je privremenog karaktera i lokalno rasprostranjen. Utjecaj prestaje nakon izvođenja radova te se ne očekuje značajan negativan utjecaj od imisijskih vrijednosti buke.

Tijekom rada vjetroelektrane na referentnim točkama Priorice, Čačijin Dolac i Krč (Balaića staje), ne očekuju se prekoračenje maksimalno dopuštenih razina buke.

Tijekom gradnje nastajat će **otpad** za koji je potrebno osigurati odgovarajuće prikupljanje i privremeno skladištenje (posude/kontejneri). Mjesto privremenog sakupljanja otpada nastalog tijekom gradnje definira se Planom izvođenja radova, a organiziranje odvoza otpada ovisit će o dinamici izgradnje. Zbrinjavanje svih vrsta otpada bit će redovno organizirano putem ovlaštenih tvrtki, u skladu sa zakonom, uz uspostavljenno vođenje propisanih očevidnika te neće biti negativnog utjecaja.

Uzimajući u obzir odredbe Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica (Espoo Konvencija) sagledani su možebitni **prekogраниčni utjecaji** vjetroelektrane Rust jer je lokacija s istočne strane omeđena državnom granicom s Bosnom i Hercegovinom. Utjecaji tijekom građenja ograničeni su na kratko razdoblje i isključivo su lokalni te nemaju prekogranični karakter. Utjecaji tijekom rada vjetroelektrane uključuju utjecaj buke, vizualno estetski utjecaj te utjecaj na faunu, odnosno na migracijski koridor velikih zvijeri (vuka i medvjeda). Analizom dostupnih podataka i rezultata provedenih istraživanja u BiH zaključno je procijenjeno da, uzimajući u obzir područje i značajke zahvata te osnovne biološke i ekološke osobitosti i rasprostranjenosti smeđeg medvjeda i vuka, zahvat neće imati značajniji negativan utjecaj na razini populacije smeđeg medvjeda i vuka u Republici Hrvatskoj uz primjenu mjera ublažavanja pa je temeljem toga procijenjeno i da neće biti prekograničnog utjecaja. U pogledu opterećenja okoliša bukom iz rezultata proračuna vidljivo je da se uz granicu s BiH razine buke kreću između 40 i 50 dBA te se prekogranični utjecaj ne smatra značajnim uzimajući u obzir i činjenicu da uz granicu sa strane BiH nema naselja. U pogledu vizualnog utjecaja s bosansko-hercegovačke strane granice zahvat će biti vizualno izložen s lokalnih vrhova/uspona smještenih duž hrpta Dinare. S obzirom da se zahvat nalazi na jugozapadnoj padini Dinare i svojom visinom ne nadvisuje hrbat prema BiH i Livanjskom polju, procjenjuje se da neće biti utjecaja na vizualne značajke vizura iz područja BiH. Osim velikih zvijeri, zbog činjenice da se jedan dio selidbe ptica na Jadranskom selidbenom putu odvija i smjerom Livanjsko polje – Sinjsko polje (Stumberger, Schneider-Jacoby, 2011.) tijekom istraživanja ornitofaune posebno su praćene migracije jata ždralova. Visina leta ždralova tijekom selidbe je različita i ovisi o vjetru, vidljivosti, reljefu i visinskom strujanju zraka. Uobičajena visina letenja je između 200 i 1.000 m. Tijekom terenskih istraživanja zapaženo je da su ždralovi tijekom selidbe prelijetali iznad područja planirane

vjetroelektrane na visinama od 500 do 1.000 m što je znatno više od dohvata lopatica vjetroatregata čija visina u najvišem položaju lopatice iznosi do 155 m. Osim toga, zbog konfiguracije terena na lokaciji Rust, planirani vjetroatregati su pretežito "uvučeni" u reljef i ne strše pretjerano iznad područja. S obzirom na okolnosti u kojima su ždralovi promatrani tijekom provedenog istraživanja, te kako nisu zabilježeni opasni preleti u doseg lopatica vjetroatregata, procijenjeno je da je utjecaj prihvatljiv te da nema mogućnosti značajnog prekograničnog utjecaja.

Ministarstvo je u daljnjem postupku razmotrilo mišljenje Povjerenstva, primjedbe, prijedloge i mišljenja javnosti i zainteresirane javnosti i očitovanje nositelja zahvata putem izrađivača Studije na iste. Slijedom razmotrenoga i primjenom važećih propisa koji se odnose na predmetni zahvat, na temelju svega navedenog, Ministarstvo je utvrdilo da zbog neutemeljenosti nije moguće prihvatiti sljedeće primjedbe, prijedloge i mišljenja javnosti i zainteresirane javnosti izložene tijekom javnog uvida:

- primjedba javnosti koja se odnosila na nesagledavanje utjecaja vjetroelektrane na vrstu oštroglava gušterica nije prihvaćena. Za područje zahvata nisu obavljena terenska istraživanja gmazova, već su podaci preuzeti iz stručne publikacije Državnog zavoda za zaštitu prirode „Park prirode Dinara – stručna podloga za zaštitu“ (izdanje prosinac 2013.). Budući se vjetroelektrana Rust planira na području ekološke mreže, područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove HR5000028 Dinara, u Studiji je obrađen utjecaj na mosorsku guštericu koja je istaknuta kao jedna od ciljnih vrsta navedenog područja ekološke mreže.
- primjedba javnosti koja se odnosila na nedovoljno utrošen istraživački napor vrste glodavca dinarski voluhar i nedovoljnu procjenu utjecaja na tu vrstu nije prihvaćena. U Studiji je jasno istaknuto da je ova vrsta malog sisavca iz reda glodavaca strogo zaštićena te da je vrsta endem i relikv dinarskog krškog ekosustava. Na razini Hrvatske nedostaju podaci o rasprostranjenosti ove vrste i njenim životnim navikama. Prema Crvenoj knjizi sisavaca Hrvatske, dinarski voluhar ubraja se u nedovoljno poznate vrste (D.D.) zbog čega je nužno prikupljanje podataka o vrsti kako bi se uspostavila učinkovita zaštita, no ne provedbom istraživanja na lokacijama pojedinačnih zahvata kroz postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš. Iako je zbog nedostatka istraživanja teško procijeniti rizik od negativnog utjecaja na dinarskog voluhara, s obzirom na značajke zahvata eventualni utjecaj može biti od buke i vibracija tijekom građenja, međutim s obzirom na ograničeno vrijeme izvođenja radova kao i na biologiju vrste utjecaj se ne procjenjuje kao značajan. Također, ocijenjeno je da tijekom rada vjetroelektrane nije potrebno uspostaviti praćenje vrste dinarski voluhar.
- primjedba javnosti koja se odnosila na nedostatke u provedenom istraživanju ornitofaune, posebno vrste ždral vezano za migratorni put i ocjenu prekograničnog utjecaja nije prihvaćena. S obzirom na zemljopisni položaj lokacije zahvata, kao i ranije spoznaje o ornitofauni šireg prostora, imajući u vidu posebna područja za ptice s obje strane granice, istraživanja ptica na području vjetroelektrane Rust planirana su i izvođena na način da se ne zanemare selidbe ptica. U tom smislu posebno su praćeni smjer, visina preleta, oblici letnog ponašanja i učestalost zadržavanja svih krupnijih vrsta ptica – grabljivica, ždralova i drugih. Zbog činjenice da se jedan dio selidbe na Jadranskom selidbenom putu odvija i smjerom Livanjsko polje – Sinjsko polje (Stumberger, Schneider-Jacoby, 2011.) tijekom istraživanja posebno su praćene migracije jata ždralova. Preleti ždralova promatrani su nad područjem zahvata što je u Studiji i dokumentirano i elaborirano. Visina leta ždralova tijekom selidbe je različita i ovisi o vjetru, vidljivosti, reljefu i visinskom strujanju zraka. Uobičajena visina letenja je između 200 i 1.000 m. Tijekom terenskih istraživanja zapaženo je da su ždralovi tijekom selidbe prelijetali iznad područja planirane vjetroelektrane na visinama od 500 do 1.000 m što je znatno više od dohvata lopatica vjetroatregata čija visina u najvišem položaju lopatice iznosi do 155 m. Slični podaci se mogu naći i drugim stručnim podlogama i literaturi. Osim toga, zbog konfiguracije terena na lokaciji Rust, planirani vjetroatregati su pretežito "uvučeni" u reljef i ne strše pretjerano iznad

područja. S obzirom na okolnosti u kojima su ždralovi promatrani tijekom provedenog istraživanja, te kako nisu zabilježeni opasni preleti u doseg lopatica vjetroagregata, procijenjeno je da je utjecaj prihvatljiv te da nema mogućnosti značajnog prekograničnog utjecaja.

Detaljni odgovori na primjedbe javnosti i zainteresirane javnosti elaborirani su u dokumentu koji prileži spisu predmeta.

Kod **određivanja mjera (A)**, što ih nositelj zahvata mora poduzimati, Ministarstvo se pridržavalo i načela predostrožnosti navedenih u članku 10. Zakona o zaštiti okoliša, koji nalaže da se razmotre i primjene mjere koje doprinose smanjivanju onečišćenja okoliša utvrđene propisima i odgovarajućim aktom.

Opća mjera zaštite okoliša propisana je u skladu s člankom 69. stavkom 2. točkom 9. Zakona o gradnji („Narodne novine“, broj 153/13) i člankom 40. stavkom 2. točkom 2. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13 i 153/13).

Mjere zaštite tla propisane su u skladu s člankom 11. stavkom 2. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/2013) te članku 4. Pravilnika o postupanju s viškom iskopa koji predstavlja mineralnu sirovinu kod izvođenja građevinskih radova („Narodne novine“, broj 79/2014).

Mjere zaštite staništa i flore temelje se na člancima 52. stavak 3. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/2013).

Mjere zaštite faune/ciljevi očuvanja ekološke mreže temelje se na članku 33. stavak 5 i članku 59. stavak 1. i 2. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/2013).

Mjere zaštite krajobraza temelje se na članku 7. stavak 2. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/2013).

Mjere zaštite kulturno-povijesne baštine u skladu su sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, brojevi 69/1999, 151/2003, 157/2003, 87/2009, 88/2010, 61/2011, 25/2012, 136/2012 i 157/2013).

Mjere zaštite od buke temelje se na člancima 3., 4. i 5. Zakona o zaštiti od buke („Narodne novine“, brojevi 30/2009, 55/2013 i 153/2013) te članku 5. stavak 1. i 17. Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi borave i rade („Narodne novine“, broj 145/2004).

Mjere gospodarenja s otpadom temelje se na Zakonu o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/2013).

Ostale mjere zaštite okoliša rezultat su pozitivne stručne prakse i rada Povjerenstva, a određene su s ciljem ublažavanja u Studiji prepoznatih utjecaja.

Nositelja zahvata se člankom 142. stavkom 1. Zakona o zaštiti okoliša obvezuje na **praćenje stanja okoliša (B)** posredstvom stručnih i za to ovlaštenih pravnih osoba, koje provode mjerenja emisija i imisija, vode očevidnike, te dostavljaju podatke nadležnim tijelima, a obavezan je sukladno članku 142. stavku 6. istog Zakona osigurati i financijska sredstva za praćenje stanja okoliša.

Program praćenja buke temelji se na članku 3. Zakona o zaštiti od buke („Narodne novine“, brojevi 30/2009, 55/2013 i 153/2013) te članku 5. Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi borave i rade („Narodne novine“, broj 145/2004).

Program praćenja ornitofaune i faune šišmiša temelji se na članku 33. stavku 2., 3. i 5., članku 42. stavku 1., 3. i 4. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/2013).

Prema odredbi članka 85. stavka 5. Zakona o zaštiti okoliša nositelj zahvata podmiruje sve **troškove u postupku** procjene utjecaja zahvata na okoliš (točka IV ovoga rješenja).

Rok važenja ovog Rješenja propisan je u skladu s člankom 92. stavkom 1. Zakona o zaštiti okoliša (točka V ovoga rješenja). Mogućnost **produljenja važenja** ovog Rješenja propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona o zaštiti okoliša.

Obveza objave ovoga rješenja na **internetskim stranicama** Ministarstva utvrđena je člankom 7. stavkom 1. točkom 3. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša, a sukladno članku 91. stavak 2. Zakona o zaštiti okoliša (točka VI ovoga rješenja).

Da bi se ocijenilo da predložene mjere zaštite okoliša za vjetroelektranu Rust proizlaze iz zakona, drugih propisa, standarda i mjera koje nepovoljni utjecaj svode na najmanju moguću mjeru i postižu najveću moguću očuvanost okoliša, temeljem članka 76. stavka 4. Zakona o zaštiti okoliša proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš prije izdavanja lokacijske dozvole. Osim toga, sukladno članku 76. stavku 2. istog Zakona u provedenom postupku procjene utjecaja na okoliš sagledani su mogući nepovoljni utjecaji na sastavnice okoliša (tlo, flora i fauna, krajobraz, kulturno-povijesna baština), opterećenje okoliša (buka, otpad), te međnutjecaji s planiranim i postojećim zahvatima na području mogućeg utjecaja. Stoga je na temelju članka 89. stavka 1. Zakona odlučeno kao u izreci ovog rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Splitu, Put Supavla 1, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba za zahtjev i ovo Rješenje propisno je naplaćena državnim biljezima u ukupnom iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi, Zakona o upravnim pristojbama (Narodne novine, br. 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 49/11, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13, 40/14, 69/14, 87/14 i 94/14).

DOSTAVITI:

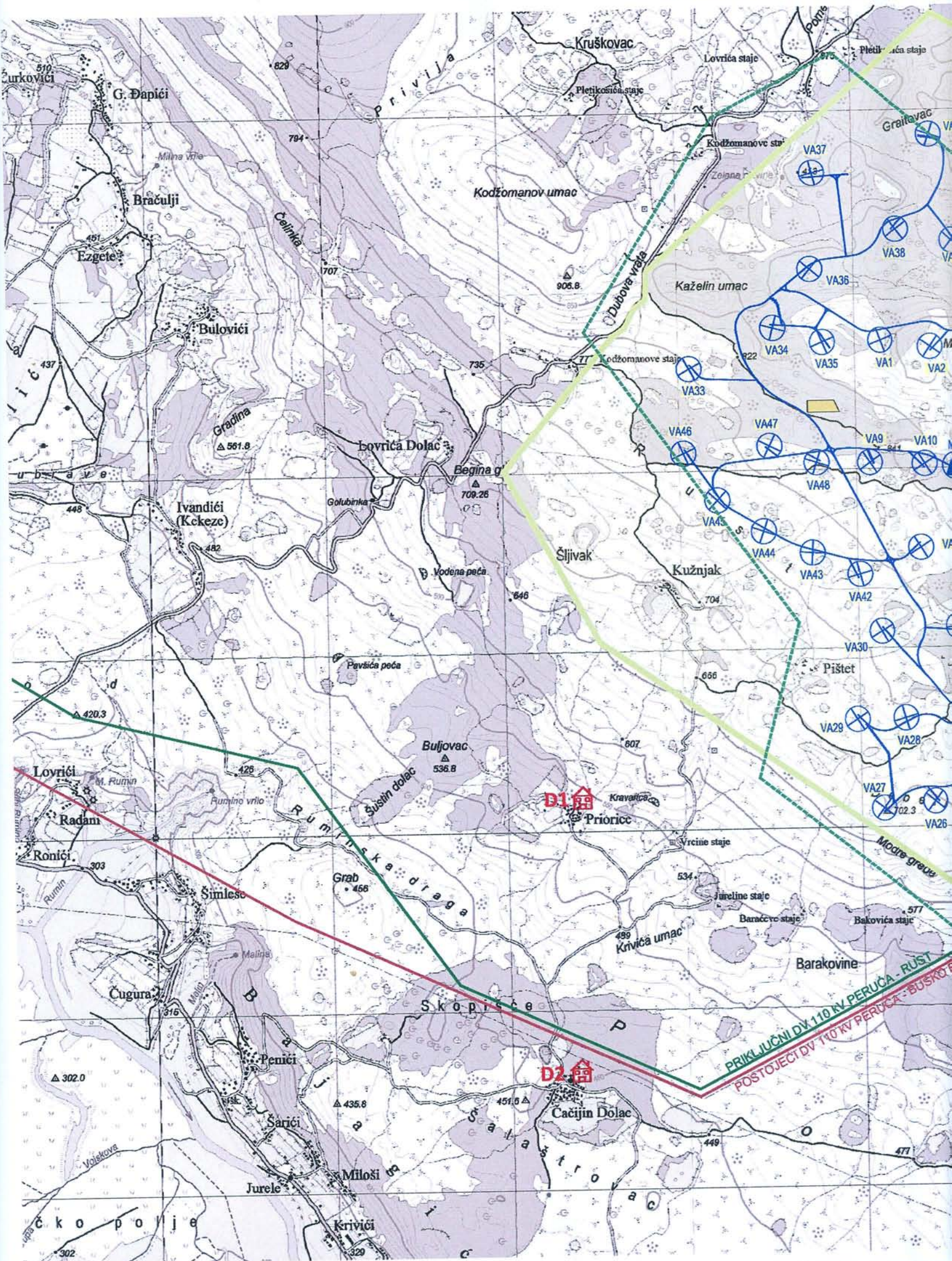
1. Končar – Obnovljivi izvori d.o.o., Fallerovo šetalište 22, Zagreb (**R s povratnicom!**)

Na znanje:

1. Splitsko-dalmatinska županija, Upravni odjel za komunalne poslove, komunalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša, Bihaćka 1, Split
2. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Uprava za dozvole državnog značaja, Republike Austrije 20, Zagreb
3. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za inspekcijske poslove, ovdje
4. Pismohrana u spisu predmeta, ovdje

VJETROELEKTRA

PRIKLJUČNI DV 110 KV PERUČA - RUST
POSTOJEĆI DV 110 KV PERUČA - BUŠKOPJE

